

(1) રીંગણમાં વાંઝીયાપણાના રોગ માટે શું કરવું ?

જવાબ : રીંગણમાં વાંઝીયાપણાનો રોગ ફાયટોમાયઝા નામના સુક્ષ્મ જીવાણુઓથી થાય છે. તેનો ફેલાવો તડતડીયાં નામની જીવાતથી થાય છે. શરૂઆતમાં ખેતરમાં એકલ-દોકલ વાંઝીયા છોડ જોવા મળે તો તેને ઉપાડી નાશ કરવો. તેનો ફેલાવો અટકાવવા શોષક પ્રકારની કીટનાશક દવાઓ છંટકાવ કરવો. આ અંગેની માહિતી માટે સંશોધન વૈજ્ઞાનિકશ્રી(શાકભાજી)ના મુખ્ય શાકભાજી સંશોધન કેન્દ્ર આકૃત્યુદ્ધ આણંદ-૩૮૮ ૧૧૦(ફોન: ૦૨૬૯૨-૨૯૦૨૫૧) ખાતે સંપર્ક કરવો.

(2) રીંગણીના પાકમાં પાંદડા ઝુમખા જેવા થઈ જાય છે.

જવાબ :

રીંગણના પાકમાં આ એક માઈકોપ્લાઝમાં અથવા ફાઈટોપ્લાઝમાં નામના સુક્ષ્મ જીવાણુથી થતો રોગ છે. આ રોગનો ફેલાવો તડતડીયામાં નામની જીવાતથી થાય છે. એટલે આ રોગને અટકાવવા માટે તડતડીયાં જીવાતનો ઉપદ્રવ હોય તો શોષક પ્રકારની કીટનાશક દવાનો નિયમિત છંટકાવ કરવો. ખેતરમાં જયારે રીંગણીના ધરૂનો ફેરોપણી કરતી વખતે ઈમીડાકલોપ્રીડ ૫ મિ.લી. દવા ૧૦ લીટર પાણીમાં નાખી પછી આ દ્રાવણમાં ધરૂના મુળને અડધો કલાક બોળીને ફેરોપણી કરવાથી આ રીંગણીના લઘપર્ણના રોગનું પ્રસરણ ઓછું જોવા મળેલ છે. આ રોગ બીજ ઉત્પાદનના પાકમાં ધણુ જ નુકશાન કરે છે.

(3) રીંગણમાં ડૂખો સુકાય છે અને રીંગણામાં કાણા પડે છે.

રીંગણા બેસતા નથી તો તેનો શું પાય કરવો ?

જવાબ :

રીંગણમાં ડૂખ અને ફળ કોરી ખાનાર જીવાતના નિયંત્રણ માટે સાયપરમેથ્રીન ૪.૫ મિ.લિ અથવા ડેકોમથ્રીન ૧.૬ મિ.લિ. અથવા પ્રોફેનોફોસ ૧૦ મિ.લિ. અથવા કિવનાલફોસ ૨૦ મિ.લિ. અથવા ઈન્ડોક્ઝાકાર્બ ૨ મિ.લિ. અથવા સ્પીનોસાડ ૨ ગ્રામ અથવા થાયોડીકાર્બ ૧૫ ગ્રામ અથવા નોવાલ્યુરોન ૧૫ મિ.લિ. દવા ૧૦ લિટર પાણીમાં ભેળવી છંટકાવ કરવો.

(4) રીંગણને નુકસાન કરતી ડૂખ અને ફળ કોરી ખાનાર

ઈંચળના નુકસાનને કેવી રીતે કાબુમાં લઈ શકાય ?

જવાબ :

નિયંત્રણ માટે સૌ પ્રથમ નુકસાન પામેલી ડૂખોનો ઈંચળ સહિત નાશ કરવો. રીંગણીની ફેરોપણીના એક મહિના બાદ ફેરોમોન ટ્રેપ પ્રતિ હેક્ટર ૪૦ પ્રમાણે મૂકવા. જરૂર જણાય તો જંતુનાશક દવાનો છંટકાવ કરવો. જેમાં સ્પાર્ક ૧૦ મિ.લિ. અથવા ડીડીવીપી ૩ મિ.લિ. ૧૦ લીટર પાણીમાં પ્રવાણી મિશ્રણ બનાવી છંટકાવ કરવો. પાક

પુરો થયા બાદ જીવાતથી નુકસાન પામેલ રીંગણનો -ગલો - શેઢાપાળા ઉપર ન રાખતા તેનો યોગ્ય નિકાલ કરવો